

En'lerin Ülkesi Çin'de 2007 Yılı

Türk Çin ilişkileri 2007 yılında genelde ticaret eksenli bir gelişme gösterdi.

Türk Çin ilişkileri 2007 yılında genelde ticaret eksenli bir gelişme gösterdi. Yapılan karşılıklı üst düzey ziyaretlerde hep iki ülke arasında Türkiye'nin aleyhine büyüyerek devam eden ticaret açığının giderilmesi konuları ele alındı.

Türkiye'den Çin'e 2007'nin ilk ziyaretini 13 Ocak'ta AKP Genel Başkan Yardımcısı Pükrü Ayalan ve beraberindeki bir grup milletvekili, Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) davetlisi olarak yaptı. Heyetin Pekin'deki temaslarında da ticaret açığının giderilmesi ve partiler arası konular ele alındı.

Bunu nisan ayı başlarında da dönemin Spordan Sorumlu Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Bahin'in Çin ziyareti izledi. Pekin'de Personel Bakanı Zhong Bailin ile görüşen Bahin, ziyareti çerçevesinde olimpiyatlar, ikili ilişkiler ve yine ticaret açığının kapatılması konularını ele aldı.

Bakan Bahin olimpiyatların yapılacağı tesisleri gezip, hazırlıkları ile ilgili bilgi alırken, olimpiyatlarda Çin'e çok güçlü bir kadro ile geleceklerini belirterek, Çin'i olimpiyatların hazırlık aşamasında kaydettiği çalışmalarından dolayı kutladı. Bakan Bahin burada beraf defterine notları yazdı: "2008 Pekin Olimpiyatları ile ilgili yapılanlar ve yapılacak olanlar öğrenmek buradayım. Gördüklerim ve öğrendiklerim gerçekten heyecan verici. 2008 Ağustos'unda Pekin'de spor adına barış adına çok güzel şeyler olacağını pimdiden görür gibiyim. Çin'e ve Pekin'e başta dilerim." Bahin, temaslarının güneybatıdaki Sichuan eyaletinde panda severek tamamladı. Bakan'ın pandayla muhabbeti renkli görüntülere sahne oldu.

- BAŞBUĞ'UN ZİYARETİ -

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İlker Başbuğ haziran ayı başında Çin'e geldi. Başbuğ, Çin Milli Savunma Üniversitesi'ni gezip, Çin Genelkurmay Başkan Yardımcısı Zhang Li ve Çin Savunma Bakanı Orgeneral Cao Gangchuan ile birer görüşme gerçekleştirdi. Pekin'de askeri törenle karşılanan Başbuğ, Bakan Cao ile görüşmesinde, Çin Halk Cumhuriyeti'ni bir dünya gücü olarak düşündüklerini belirterek, "Çünkü gerçekten Çin politik, ekonomik ve askeri alanda dünyanın en güçlü devletlerinden birisidir ve bu gücü gün geçtikçe artmaktadır." dedi.

Orgeneral Başbuğ, Çin'in son 20-30 yılda özellikle ekonomik alanda gösterdiği gelişmeleri hem bir hayranlıkla izlediklerini hem de bir dost ülke olarak bundan gurur duyduklarını ifade etti. Yıllık üst düzey ziyaretlerin ilişkilerin gelişmesinde büyük rol oynayacağına inandığını kaydeden Başbuğ, iki ülkenin dünya sorunlarına karşısında büyük bir ortaklık olduğu görüşünü savdı. "Ticaret noktalarda durduğumuzu ifade edebilirim. Karşılaştığımız tehdit ve risklerde büyük bir ortaklık var." diyen Başbuğ, Türkiye'nin ve Türk silahlı kuvvetlerinin gelişime açık olan ikili ilişkilerin geliştirilmesi için ellerinden geleni yapma çabası içinde olduklarını vurguladı.

Yeni ülke arasındaki askeri ilişkiler giderek gelişiyor. Başbuğ'un ziyaretinin ardından Çin Halk Kurtuluş Ordusu (PLA) Genel Kurmay Başkan Yardımcısı Zhang Li başkanlığındaki heyet de Aralık 2007'de Türkiye'ye resmi bir ziyaret gerçekleştirdi.

- TÜRKİYE ÇİN'DE "ODAK ÜLKE" OLARAK BOY GÖSTERDİ-

Türkiye, Çin'de Eylül ayında yapılan 11. Uluslararası Yatırım ve Ticaret Fuarı'na (CIFIT) "Odak Ülke" olarak katıldı. Dış Ticaret Bakanı Kürbağ Tüzmen ve beraberindeki yaklaşık 150 Türk işadamı ile Türkiye arasında ticari ilişkilerin güçlendirilmesi ve uluslararası yatırımcılara 15 milyar dolar değerinde 60 projeyi tanıtmak üzere Çin'e geldi.

Çin'in güneydoğusundaki Fiamen (Xiamen) şehrinde yapılan fuara Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı Oğuz Satıcı ve daha birçok Türk işadama katılmıştı. Tüzmen, Çinli yetkililerle görüşmesi Türkiye'nin aleyhine olan ticaret açığının kapatılmasını ve bu konuda Çin'den Türkiye'ye yatırım yapmasını istedi.

Tüzmen, bu ülkeyle ticaret hacminin önümüzdeki 5 yıl içinde 50 milyar dolar çığacağına da söyledi. Karşılıklı olarak turistlerin gelmesi için ulaşımla çok önemli olduğuna vurgu yapan Tüzmen, bu Çin'e haftalık 7 olan Türk Hava Yolları (THY) sefer sayısının, 21'e çıkarılması gerektiğine de işaret etmişti. Bakan Tüzmen, Çin temaslarının Ticaret Bakanı Bo Xilai ile görüşerek tamamladı.

- ÝKÝLÝ TÝCARET -

Türkiye ile Çin arasýndaki ticaret hacminin 2007 sonu itibariyle 11,5 milyar dolar olmasý bekleniyor. Türkiye'nin ithalatýnýn yýl sonunda 1,2 milyar dolar olmasý hedeflenirken, Çin'den yapýlacak ithalatýn da yaklaýık 10 milyar dolar olmasý tahmin ediliyor. Böylece 2006'da 1'e 15 olan ticaret dengesi 2007'de 1'e 10 seviyesine çekilmiþ olacak. 2005'de Çin'den 6,8 milyar dolarlýk ithalat yapan Türkiye bu rakamý 2006'da 9,6 milyar dolara çýkardı. Çin'e 2005'de 550 milyon dolarlýk mal satan Türkiye, bu rakamý 2006'da 693 milyon dolara yükseltmiþti.

2006'da Türkiye'nin dýþ ticaret açýðýnýn yüzde 20'si Çin'den kaynaklandý. Türkiye Çin'e en çok mermer, Demir Çelik ürünleri ve metal ihraç ederken Çin'den makine ekipmaný baþta olmak üzere hemen her þeyi ithal yapıyor.

- ÇÝN'DEKÝ VARLIĐIMIZ 6 FABRÝKA, 100 TEMSÝLCÝLÝK -

2006'da 25 milyon dolar olan ve 2007'de 100 milyon dolarý bulan Türk yatýrýmlarýnýn olduđu Çin'de Türkiye'ye ait 6 fabrika ile yaklaýık 120 temsilcilik bulunuyor. Sabancý'nýn liman þehri Tianjin'de bir Amerikan firmasýný 70 milyon dolara satýn almasý Türkiye'nin Çin'deki en büyük yatýrýmý oldu.

Dönmez Dericilik'in ülkenin dođusundaki Shandong eyaletinde yüzde 45'i Çinli ortakla birlikte yaklaýık 30 milyon dolar olarak yaptýđý yatýrým ve yine Shangdong'da yaklaýık 15 milyon dolarla Antilop deri þirketine ait yatýrým ile ÜNSA sanayi tipi çuval fabrikasýnýn Zhejiang eyaletinin merkezi Hangzhou'da yaptýđý 7,5 milyon dolarlýk yatýrýmlarý Çin'deki büyük Türk yatýrýmlarý arasýnda yer aldı.

Çin'deki diđer yatýrýmlar arasýnda ise güneydeki Guangdong'da yađlý radyatör üretimi için fabrikanın açan Demirdöküm ile Zheijiang'da gaz ve buhar tribünlerinin teknolojik boru sistemlerini üreten Çimtaþ bulunuyor. Danýþmanlýk alanýnda hizmet veren Ýpekyolu Danýþmanlýk, altýn perakende sektöründe Goldaþ, bankacýlýk alanýnda Garanti ve Ýþ Bankasý, Çin'e deri kimyasallarý satan Sarchem Kimya gibi birçok kuruluş da Çin pazarýnda yerini almıþ durumda.

Bu arada aralık ayýnýn baþýnda Koç Grubu'nun þirketi Arçelik, Çin'in güneydođusundaki sanayi bölgesi Changzhou kentinde yýllık üretim kapasitesi 1 milyon çamaþýr makinesi olacak bir fabrika açtı.

- TÜSÝAD'IN ÇÝN MASASI BAKAN ÞÝMÞEK EÞLÝĐÝNDE AÇILDI -

26 Kasým'da Hazine Sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Þimþek, Türk Sanayicileri ve Ýþadamlarý Derneđi (TÜSÝAD)'ýn, Çin'in baþkenti Pekin'deki temsilciliđin açýlýþýna katýldý. Açýlýþta Türkiye Büyükelçisi Oktay Özüye, TÜSÝAD Yönetim Kurulu Başkanı Arzuhan Dođan Yalçýndađ, TÜSÝAD Başkan Yardımcısı Pekin Baran, TÜSÝAD International Başkanı Aldo Kaslowski, Brüksel temsilcisi Bahadır Kaleađasý, EUCCC Başkanı Joerg Wuttke, Çin Ticaret Bakanlýđý Asya Genel Müdürü ve Uluslararası Ticaret Genel Müdürünün yaný sıra Çin'deki çok sayýda Türk iþadamý ve 30'a yakýn TÜSÝAD üyesi katýldý.

- ÝZMÝR'E ÖDÜL -

Çin, yapmıþ olduđu dýþ yatýrým politikalarý dođrultusunda İzmir'i, "Dünyada Yatýrým Yapýlabilecek En İyi 19 Kent", Ege Serbest Bölgesi (ESBAÞ) ve Manisa Organize Sanayi Bölgesi (MOSB)'ni "Dünyada Yatýrým Yapýlabilecek En İyi 7 Bölge", Arçelik'i de "Çin'de En Çok Rekabetçi Yabancı Firmalar" arasýnda göstererek, 18 Kasým'da ödüllendirdi.

- SÝYASÝ ÝLÝÞKÝLER -

Ýki ülke arasýndaki siyasi iliþkiler son yýllardaki geliþme eđilimini sürdürdü. Türkiye'nin Irak'ta yaptýđý sýnýr ötesi operasyonunu Çin de yakýndan izledi. Pekin yönetimi, 23 Kasým'da, PKK'nýn, Türk askerinin öldürüldüđu son saldýrýsýyla ilgili olarak, bölgedeki sorunun diyalog ve görüþme yoluyla çözümlenmesini arzu ettiđini açıkladı.

Çin Dýþiþleri Bakanlýđý Sözcüsü Liu Ciençao (Liu Jianchao), Çin'in bölgede son zamanlarda ortaya çýkan gergin geliþmeleri dikkatle izlediđini kaydederek, "Bölgenin barýþ ve istikrarýný sürdürmesini, söz konusu sorunun ilgili taraflarca diyalog ve görüþmeler yoluyla çözümlenmesini arzu ediyoruz." dedi. Çin daha önce de teröre ve operasyona karþý olduđunu açıklamıþtı.

Siyasi olarak iki ülke arasýnda ciddi sorun bulunmuyor. Çin Baþbakaný Wen Jiabao'un, Nisan 2008'de Türkiye'yi ziyaret etmesi bekleniyor.

- SPORDAKÝ BAÞARILAR -

Türkiye mayıs ayında Çin'in başkenti Pekin'de düzenlenen 18. Büyük Erkekler ve 11. Büyük Bayanlar Dünya Tekvando Şampiyonası'nda Türkiye, takım olarak 7. sırada yer aldı. Türkiye 84 kiloda Bahadır Tanrıkkulu ile 1 altın ve 59 kiloda Hamide Bıkkın ile 1 gümüş madalya kazanarak, madalya sıralamasında yedinci oldu.

Ağustos ayında Pekin'de düzenlenen Dünya Gençler Güreş Şampiyonası'nda Türkiye serbestte 1 gümüş bronz madalya kazandı. 74 kiloda Ayhan Sucu gümüş, 96 kiloda Rıza Yıldırım ile 50 kiloda Ahmet Peker de bronz madalya aldı.

Şampiyonanın Greko-Romen dalında Türkiye 60 kiloda Rahman Bilici ve 96 kiloda Ahmet Taçyıldız ile altın madalya kazanmıştı. 120 kiloda güreşen Rıza Kayaalp ise gümüş madalya kazandı.

Yine Pekin'de kasım ayında düzenlenen 9. Büyükler Dünya Wushu Şampiyonası'nda 52 kiloda Hüseyin Dünder altın, 65 kiloda Nurhayat Hiçyakmaz de gümüş madalya kazanmıştı. (Cihan Haber Ajansı)
30.12.2007 11:47